

Valgreinar

LØGTINGSVALIÐ 2011

Petur Pólsson

Valevni Tjóðveldis

Kontroversielli filmurin hjá Monty Python, "Life of Brian" byggir á nakrar grundleggjandi misskiljingar, sum verða grundarlag undir skapan av heimsátrúnaði og lívsáskoðan. Misskiljingin er í veruleikanum ótrúliga menniskjalig og skillig. Men hon er ein misskiljing fyri tað.

Brian verður føddur í einum fjósi beint við síðuna av fjósinum, har Jesus lá. Vismenninir triggir fara fyrst inn til Brian, men verða varir við mistakið og fara avstað aftur. Við myrruni og oljuni. At Brian verður misstikin fyri frelsara heimsins, fylgir

Niður av krossinum

Vit mugu gevast við at fundast um hvussu eitt arbeiði eigur at skipast, men heldur gera arbeiðið, tí fundarvirksemið og allar tær umsitingarligu petitessurnar føra við sær, at onki er eftir har, veruligi tørvurin er, tí so nógv er galdið fyri at tosa um, hvør og hvar hesin tørvur er

honum alla lívstíð hansara, og førir hetta stakkalin út í sera trongdar støður.

Hendingin, eg taki fram fyri tíðina er, tá Brian verður krossfestur. Fleiri misskiljingar fáa hann upp á krossin, men tá hann hongur har og frælsisfelagsskapurin, ið stuðlar honum, fær hetta at vita, koma teir til ta niðurstøðu, at teir mugu seta seg at fundast um, hvussu teir skulu bera seg, til tess at fáa Brian niður aftur av krossinum. Eftir loknan fund, kemur felagsskapurin út á staðin, har Brian hongur, og dregur sín næstseinasta andadrátt. Onki er annað at gera enn at takka Brian fyri, syngja at hann er "ein jolly good fellow" og klappa.

Henda sama sjúka er í Føroyum. Ikki at vit kross-

festa nakran, men vit at vit havainnrættað okkaraskipanir soleiðis, at tær eru alt ov ineffektivar. Ávísir stovnar hava so nógv myndugleikar go avvarandi stovnar, leiðarar, forstjórar og formenn, at eini vanlig harraboð ikki finna vegin fram í øllum meldrinum. Fundarvirksemið er so stórt, tíðarkrevjandi og kostnaðarmikið, at nærum onki verður avrikað, har sum tað er tørvur á tí.

Lat meg taka fólkkaskúlan, har eg starvist, sum dømi. Sum vanligur lærari, havi eg Mentamálaráðið, Nám, Sernám, Føroya Lærarafelag, lokalu leiðsluna, kommununa umframt onnur at fyrihalda meg til.

Royndir siga mær, at eg veit so dánt hvussu hierarkiið omanfyri meg eitur, men tað

er serstakliga sjáldan, at eg havi annað samband við tey, annað enn tá harraboð verða glepsað eftir mær. Tá eg fái boð um at gera ársætlanir, námsfrøðiligar eftirmetingar, tekstuppgøvingar (sum eg fái aftur í høvdið um tað ikki lýkur onkrar treytir, sum sjáldan eru viðkomandi í 2011). Pisa-panikkurin fórði við sær fleiri harraboð sum mest av øllum angaðu av ráðaloysi og panikki, men lítið annað.

Umstøðurnar verða alsamt harðari, treytirnar alsamt strangari, men stuðulin, og her tosi eg ikki um pengar, er at kalla ongin. Misskil meg rætt, eg elski mítt arbeiði, men tað er øgiliga trupult at fáa til fulnar skilt, hvør mín presisi leiklutur er.

Kenni meg oftani aftur

í skaldsøgum eftir Franz Kafka, um menn, sum verða uppsvølgdir av pappírsveldi og fremmandagjördir inni í skipanum, sum onki endamál hava, annað enn at vera ein skipan í sær sjálvari og fyri seg sjálva.

Hetta er bert tað eina dømið, men tað er ongin loyna, at soleiðis koyrir øgiliga nógvir stovnar í hesum landi. Her eru næstan fleiri stjórar og leiðarar enn vanlig arbeiðsfólk og hetta býtið ber als ikki til í longdini, og skapar hetta fullkomna ójavnvág í samfelagnum, ikki minst búskaparliga, og endaliga produktið er sjáldan til at fáa eygu á.

Umsitingin er so mikið stór og kostnaðarmikil, at onki veruligt arbeiði verður gjørt av sonnum, tí at tað ikki eru

ráð til at gera nakað, antin tí, at tað eru ov nógv starvsfólk um eitt lítið øki, ella tí at tað er so stór umsiting og so nógv fundarvirksemi, at ongin peningurin er eftir til arbeiðið sjálvt, tá fundirnir um, hvussu arbeiðið skal skipast, eru goldnir.

Tað snýr seg um at nýskpan, endurskoðan av verandi skipanum og at raðfesta rætt. Her skal virkast og ikki fundast. Hetta vil Tjóðveldi.

Vit eiga at skapa broytningar, ið gera skipanirnar effektivari, soleiðis at pengingurin endar á røttum staði, og arbeiðið, sum eigur at verða gjørt, verður gjørt.

Við effektivum skipanum sum eru einfaldar og greiðar, fær borgarin, sum hevur tørv á ágóðanum av tænaðuni, ágóðan av tænaðuni.

Tróndur Djurhuus

Framsókn

Framsókn er ein tíðarhóskandi vinnuvinarligur flokkur. Tí er tað ikki so lægt, at vit eru samd við Vinnuhúsið um, at tað er neyðugt at fáa "skil á fiskivinna" (teirra orðing), og at fiskivinnan skal vinna fleiri 100 milliónir krónur meira um árið til frama fyri okkum øll. Men tað krevur, at vit politiskt gera mangt øðrvísi, enn vit hava gjørt tað higartil. Her er reseptin hjá Framsókn – ein resept, sum krevur evnini at gera eina yvirskipaða dagsskrá, seta greið mál og at vísa eitt lítið sindur av dirvi:

100-tals mió. til vinnuna og samfelagið

1. Vit mugu undir ongum umstøðum gera tað figgarliga truplari fyri heimaflota okkara. Tí mugu øll politisk átøk snúgvá seg um at styrkja fiskivinnuna, so hon kann vinna meira – til frama fyri BÆÐI vinnuna sjálva og alt samfelagið.
2. Vit eiga at endurmeta allar fiskiveiðuavtalur við onnur lond og seta størri kreftir inn uppá at samráðast um størri nøgdir í okkara part, serliga av uppsjóvarfiski. Ongum nýtist at ivast í, at vit eiga størri rættindi, og bara í hesum liggja stórar meirinntøkur til BÆÐI vinnuna og tað almenna!
3. Vit mugu beinanvegin boða greitt frá, hvørjar politiskar leiðreglur verða galdandi fyri, hvussu vinnan – og hvør í vinnuni – sleppur framat nýggjum rættindum, og

- hvørjar reglur verða galdandi fyri tey meira siðbundnu rættindini eftir 2018.
4. Tá rættindi verða tillutað víðari, skal virðing og atlit vísast teimum, sum við dirvi, hegni og hepni hava verið við til at tryggja Føroyum hesi rættindi og neyðuga vitan. Fleiri teirra traðkaðu til, har og tá onnur ikki hættaðu sær.
 5. Leiðreglurnar skulu greitt áseta, at vit umsita tilfeingið lívfrøðiliga burðardygt, bæði fyri at fáa nógv meira burturúr tí, og fyri at vísa okkara børnum og teirra børnum samhaldsfesti.
 6. Vit staðfesta greitt, at alt náttúruríkidømi er ogn Føroya fólks. Allur fiskur skal í prinsippinum upp á land í Føroyum og skrásetast her. Landingar uttanlands

- kunnu sum undantak verða loyvdar í góðkendum havnum og tá undir eftirliti. (Øll grannalond okkara verja sína rávøru, og tí noyðast eisini vit at geva føroyskari framleiðslu frámhjáð).
7. Tey, sum hava bestu ætlanirnar fyri, hvussu tey troyta rættindini á ein hátt, sum bæði skaffar teimum sjálvum eitt gott figgarligt avkast og samfelagnum mest í spennandi arbeiðsplássum og virðisøking, skulu í prinsippinum hava fyrstu rættindini til tilfeingið.
 8. Tey, sum fáa rættindi at troyta tilfeingið, skulu lata eitt avkast til almenningin fyri hesi rættindi – antin sum virðisskapandi føroyskt virksemi ella sum beinleiðis tilfeingisgjald. Eitt uppskot kundi verið at a) vit lata føroyskt virkaðan fisk

- sleppa heilt undan, b) vit lata fisk, sum er landaður her, men fluttur meira og minni óvirkaður av landinum, rinda eitt ávíst gjald, meðan c) vit lata fisk, sum verður landaður beinleiðis uttanlands, rinda hægsta gjaldið. (Hetta er ikki eitt liðugt uppskot, men bert eitt íkast til eitt opið orðaskifti).
9. Eitt serligt tilfeingisgjald kann verða tikið av heilt nýggjum rættindinum til uppsjóvarfisk. Her eru meirvirðini so ovurhonds stór, at ríkiligt skuldi verið til øll.
- Vinnuhúsið sigur okkum, at vit við at skipa fiskivinnuna á annan hátt kunnu fáa umleið eina hálva milliard meira um árið burturúr bara toskinum og hýsuni.
- Vit kunnu eisini taka makrelmálið seinastu tvey

árin – bert sum eitt dømi um eitt tilfeingi, sum vit í fleiri ár ikki hava troytt nógv til samfelagsins besta: Høvdu tey 150.000 tonsini, sum vit nú hava kravt, verðið seld reiðarum í ES eftir teirra mannagongd, høvdu tey farið fyri einar 90 krónur fyri kilo sum eingangsgjald. Okkara makrelkvota kundi soleiðis verðið seld fyri 13 og eina hálva milliard!

Nú ætlar Framsókn ikki at býta makrelin eftir ES-háttinum. Men roknistykkini vísa okkum, hvørji virði vit hava um hendi. Ikki at gagnnýta tey til fulnar er ikki bara politiskt, men eisini moralskt forkastiligt.

www.framsokn.fo
www.facebook.com/trondurdjurhuus